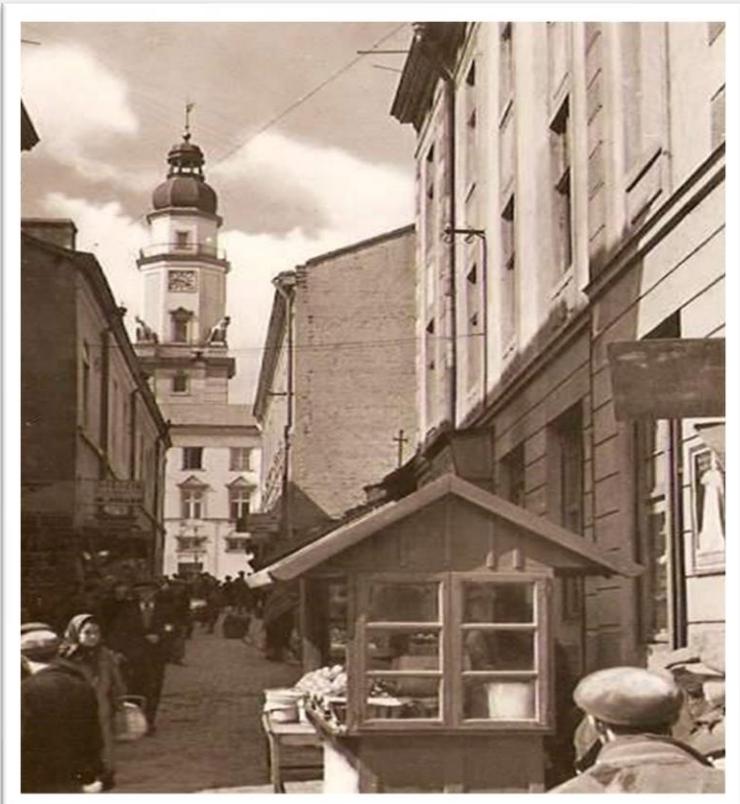
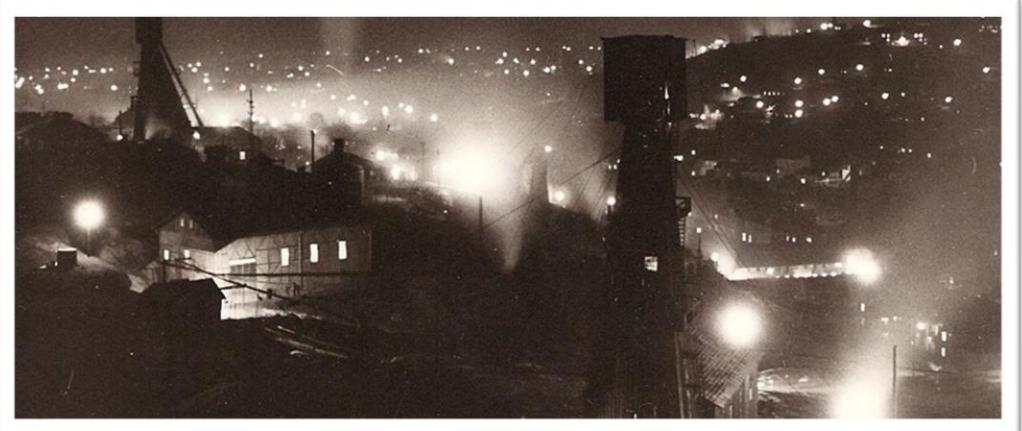

ארגון יוצאי דרווהובייך', בורייסלב ובסביבה
DROHOBYCZ, BORYSLAW AND VICINITY ORG.

"הדים"

IV. הסיפוח הסובייטי

9.1939-7.1941

על מה נדבר היום

- עניין של גרמניה ורוסיה הסובייטית בנפט של בוריסלב
- הסכם ריבנטרופ-מולוטוב
- ימים הראשונים
- חיי היום-יום של היהודי דרוהוביץ' ובוריסלב תחת השלטון הסובייטי
- המגורשים
- האג'נדת האוקראינית
- מבצע ברברוסה

דROUGHOBYCZ'	אחוז היהודים באוכלוסייה	אוכלוסייה יהודית	אוכלוסייה כללית	שנה	
	44.9	11,833	26,376	1921	
	40.1	12,931	32,246	1931	
BORISLAV*	32.5	10,149	31,166	1921	
	28.9	11,994	41,500	1931	

* - הערים פוטוק, מרצ'ניצה וטוסטנוביצה סופחו לבוריסלב

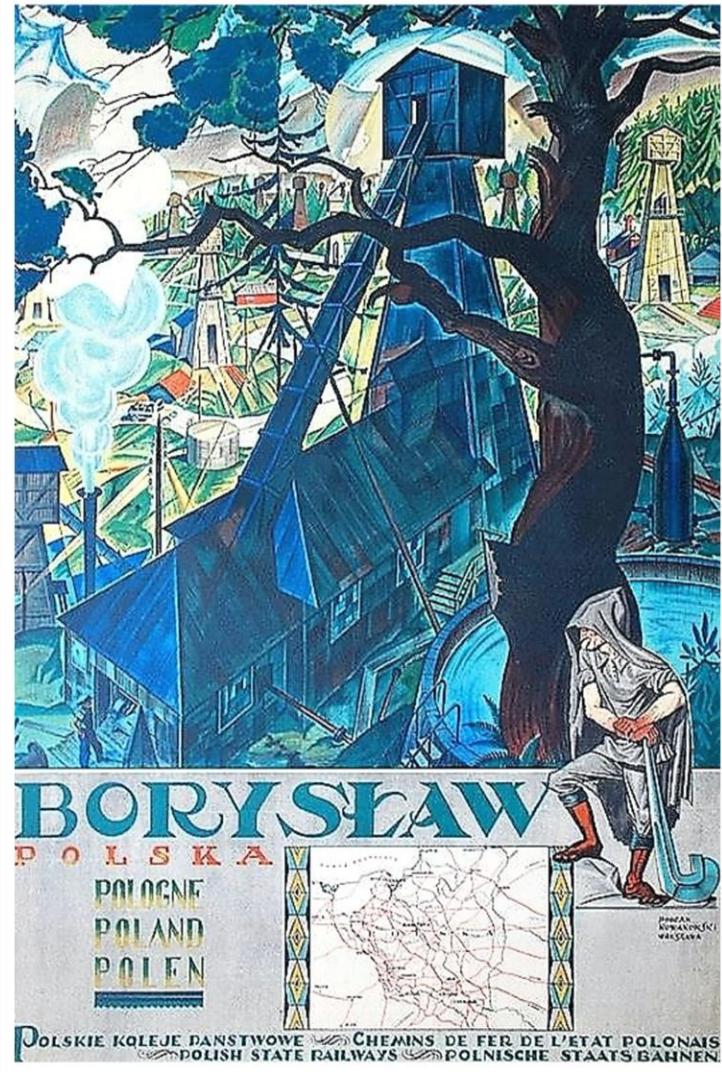
ראשית שנות ה-20 ניסיונות השתלבות

- יהודים רבים תומכים בהקמת הרפובליקה הפולנית השנייה
- מצטרפים לגיונות של המרשל פילסודסקי במלחה"ע ה-1
- בבוריסלב מוקם סניף של ארגון הלגיונרים היהודיים-פולנים
- ציפיותיהם של היהודים תומכי הרפובליקה הפולנית השנייה,

נצחות

שנות ה-20 בפולין שינויים פוליטיים-היסטוריים

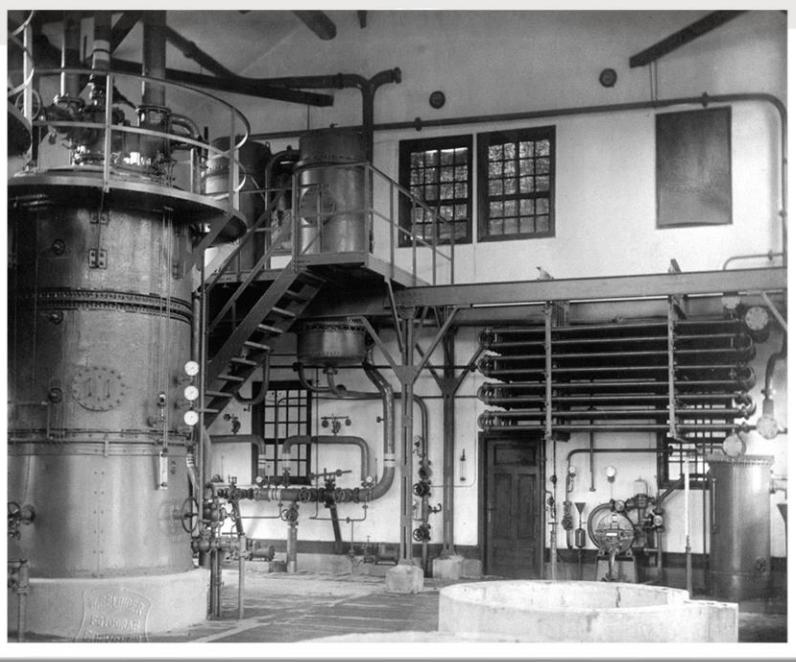

- אי יציבות שלטונית
- משברכלכלי
- פיטורים המוניים
- חקיקה לאמננות מפלגה מיעוטים, כולל יהודים בתחום התעסוקה
- הגבלות מפלות של רישי עסקים ובעלויות על תעשיית תשתיות
- בעלי מפעלים ומכרות יהודים נאלצים להיכנס לשותפות עם פולנים

"גיאודסיה ראנכלי אפה מילוט פולני, רג'ו (פנטו) ור' דאברווה (Dąbrowa) נא קספּען זכתי... אוניקן אונז'יאן גאנטיספּען וסיגטה נא זונען צדוק; הצעה נא זונען צדוק עפּרומתיהן וככ' הו ר' זונען גאנטחן..."

Josef Roth, "Das Polnische Kalifornien," Frankfurter Zeitung, June 29, 1928

מה נשאר מן ההגמונייה היהודית בתעשייה הנפט?

רבים משועי הנפט ובניהם עזבו לויינה ופריז
בעלי האמצעים שנשארו, פועלם לחיזוק הקהילות
תשולות פולין הממשלתית מפטרת את העובדים היהודים

מספר קטן של חברות נפט, גז ואוזוקרייט העסיקו יהודים
• תאגיד מלופולסקה (Małopolska)

• תאגיד גליציה

• האחים גולדמן בבריסלב ומרץ' ניצה

• שותפות שריר-גרטנברג באוריך'

• האחים שפיצמן, שותפות ארדהיים-קורנהאבר-מנדלסון-גוטסמן

"*אָמַת מִבְּרֵרָה נֶסֶת נְגִימָסָה*", בְּנֵה הַיָּה *מִצְמָקָה* אֲלֵי מִזְרָח הַזָּמִינָה *בְּקָדְשָׁה*"
[ק'ו'ו'ק] פְּגֻרָת הַנְּכֹזֶר... כְּקִיזְחוּ כִּי אָמַת רַקְבָּק "לְפָנֶיךָ" וְכֵיחַ נְפָנֶיךָ זְמִינָת רְבוֹ
בְּעִירָךְ *בְּנֵי נְנָנָה* *בְּנֵי עָזָן* *בְּנֵי נְנָנָה* *בְּנֵי עָזָן*
אֲגֹזָה. *אָמַת מִבְּרֵרָה נֶסֶת נְגִימָסָה*, וְכֵיחַ הַמִּזְמָקָה כְּפָנֶיךָ וְמִצְמָקָה כְּפָנֶיךָ
סְיִזְחָה אֲמַת מִבְּרֵרָה נֶסֶת נְגִימָסָה, *בְּנֵי נְגָזָקָה*, אָמַת מִבְּרֵרָה נֶסֶת נְגִימָסָה
"אָמַת מִבְּרֵרָה נֶסֶת נְגִימָסָה".

ref בְּנֵי נְגָזָקָה, אָמַת מִבְּרֵרָה נֶסֶת נְגִימָסָה

שנות ה-30 - עולם פולני אמיץ, חדש (1)

- חקיקה מפללה ורוחות לאומניות-אנטישמיות
- יהודי דרוהובייך' ובוריסלב מפוטרים משרותיהם בתעשייה הנפט ופונים למסחר, 25% אבטלה בקרב הגברים
- הקהילות משקיעות בחינוך (תיקון והשכלה גבוהה)
- חלק גדול מן הצעירים חוזרים ללימודים גבוהים ואין מוצאים עבודה במקצועם

"ה... אוניברסיטה העברית 1926-1927 והנהלת נזקנתה נתקלה בנסיבות מיוחדות.
כמי שהחלה מלחמת העולם הראשונה מתקייזה כהארית. אך oczywiście לא בהזמן שההמלחמה אוניברסיטה...
בזמן המלחמה..."
בסוף הרצאה.

אנו?

Nakład 60 egzemplarzy
edycja dat. 11.3. 1932

Komitet Ratunkowy przy Żyd. Gminie Wyzn. W DROHOBYCZU.

Ldż. 369/1932.

W Drohobycz, dnia 14. marca 1932.

Obwieszczenie.

Komitet Ratunkowy zawiadamia, że w tym roku będą mogły korzystać z bezpłatnego PRZYDIAŁU MAC ŚWIĄTECZNYCH tylko te osoby, które należycie wypełnią kartę rejestracyjną i przedłożą takową Zarządowi Gminy Żydowskiej do 28. marca br. włącznie.

Karty rejestracyjne wydają bezpłatnie:

1. drukarnia J. Loewenkopfa, Rynek,
2. sklep papieru S. Tanne, ul. Piłsudskiego,
3. kancelaria Gminy wyznaniowej żyd. w Drohobycz, ul. Sobieskiego.

Przewodniczący Komitetu Ratunkowego:
Dr. TANNENBAUM.

1932

רעטונגס-קאמיטע בי דער יוד. קהלה איי דראהאכיבישט.

דראהאכיבישט, דעם 14. מרץ 1932

צ'אדר 369/1932

CONDAMACON.

דאם רעטונגס-קאמיטע איי מודיע אוי היידר וועלע
בי דער

פערטילונג פון מצוות על פפה

נאך דראגיאגע פערטילונג בעריכוביטנט ווערטע וועלכע וועלע
פאדלאדע אונעהרין אויסנעליטע ריעסטראציילארטע
איי דער כהולדערו-אולדטען בי דער 28. מרץ 1932.

ה ריעסטראציילאראנטשטי ענשו צי ביכוממי אומוסטו:

1. איי דער דראדער, לעוונכלאפע, דינפלאי,
2. איי פאפענדשעפט טאנגע פילסודסלאטן,
3. איי דער פאנצלי פון דער יודישע סחרת
אובייסדנאי.

דער פאנצטלנדער צי דעם רעטונגס-קאמיטע:

דר. טאנגענים.

P.T.

Żydowski Komitet ratunkowy postanowił jako jeden z środków doraźnej pomocy uruchomić Kasę zapomogową

„GMILAS CHESED“.

Działalność „Gmilas Chesed“ polegać będzie na udzielaniu pożyczek spłacalnych w ratach tygodniowych.

Podpisany Komitet zwraca się do ludności żydowskiej z prośbą o jaknajliczniejsze przystąpienie do stowarzyszenia „Gmilas Chesed“ z wkładką miesięczną poczawszy od 50 gr.

Delegaci podписанego Komitetu odwiedzą w najbliższych dniach obywatele celem przyjęcia zgłoszeń na członków.

Prosimy o poparcie nas w tej akcji.

Dr. Z. Bardasz Inż. Goldwasser Józef Hülles Dyr. Eljasz Sdmpl.

פ.מ.

דאם רעטונגס-קאמיטע דאט בעשלamus כרי צ
העלפער דער יודישע בעפערקערונג צ רעקטווירע דעם
„גמלת-יחסָר“ פערײַן.

דער צוועק פון גטילת-יחסָר פערײַן איי
צ'ו ליידען די וואס דארבע
אייך קלינע אבצאל-לינגנע.

מיר בעטמען אונערע ברידער זי זאלען
ב'ימטרעטען דעם פערײַן גמלת-יחסָר אלט
מיינגלידער מיט מאנאטס-ב'יטרעגע פון
וועננסטערן 50 גראשען.

ז דעם צוועק וועלע איי די נאכטער טאג דער-וואטש בעשייבער בעפערקערונג
די מעברען צו נאכטער ב'יטראט-דער-וואטש.

די בעטמען איי דער אכצען צ אונער-טצערן.

דר. א. ישע ברבּשֶׂס אַנְטוֹן אַלְדִּוּסֶעֶן יִצְחָק הַלְּרִיעֵם דִּין אַלְעָגָם.

"בכל הרוח, כמו הליקוי, פאכלה שארה ונאלטי נסיג'ר, הושך פער, האנומיה אולגיית ותואנית יהודית, זהו מסקן הנאות, נסיגת התואנית. האוציאט, היה תואנית יהודית 50% וארכאהג'י, נסיגת התואנית המתאטליה. עירויים שהתריגלו מחלורה... ב-60% נסיגת התואנית המתאטליה. סוף נזיריאת גאנזמאט כפפי, פאסט התואנית הושך מתאטליה. מכאן פער נזיריאת מכת נכירות פחים מתאטליה פאיהם פער התואנית יהודית.

Do społeczeństwa żydowskiego

w P O L S C E.

Nasza młodzież akademicka od kilku lat prowadzi ciężką i ofiarą walkę w murach wyższych uczelni w obronie godności swojej i narodu żydowskiego, w obronie praw akademickich, a zarazem równoprawienia społeczeństwa żydowskiego.

Naraziła swoje życie i zdrowie, ponosiła wiele ofiary, NIE UGIEŁA SIE, NIE USTĄPIŁA, gdyż wiedziała, że jej załamanie się spowoduje poważną wyrwę we frontie obrony ludności żydowskiej w Polsce.

Obecnie stanęliśmy w obliczu wprowadzenia i legalizacji getta na odcinku życia akademickiego. Rozporządzenie rektorów wyższych uczelni w Warszawie, ustanawiające ghetto lawkowe dla żydowskiej młodzieży akademickiej, narusza jaskrawo przepisy konstytucji o równości wszystkich obywateli przez wprowadzenie dyskryminacji natury wyznaniowo - narodowościowej, co nabiera specjalnego znaczenia na tle ogólnej akcji eksterminacji, stosowanej wobec ludności żydowskiej.

Przeciwko temu pogwałceniu politycznych i obywatelskich praw trzy i pół milionowej ludności żydowskiej w Polsce podnosimy

STANOWCZY GŁOS PROTESTU

i domagamy się od władz naczelnego powołanych do przestrzegania konstytucji, uchylenia wymienionych rozporządzeń godzących w czesci obywatełka ludności żydowskiej.

Widząc z tajem czoły to wszytskie organizacje polityczne, gospodarcze i społeczne, rozesiane w miastach i miasteczkach na terenie całego państwa.

Odezwie się głos całego bez wyjątku społeczeństwa żydowskiego we wszystkich legalnych formach.

Awaszpruta w tej wojnie jest nasza młodzież akademicka, która ghetnowych ludów nie znała, zbyt zbyt często stocza walki do zapomnianego wyciecznika, gotowa jest ponieść wszelkie konsekwencje swojego stanowiska, które dylektuje życie, poczucie honoru, szlachetnego i szlachetnego obyczaju: wobec własnego społeczeństwa.

W takiej sytuacji młodzieży, społeczeństwo stara się tylko do wyrażenia uznania i solidarności z młodzieżą lecz musi czynnie zanamieszczać swoje bezpośrednie ziążwianie, z jasnym walczącą młodzieżą i zorganizować dla niej natychmiastową pomoc.

Proklamujemy tydzień akademika żydowskiego!

W czasie od 20-27 października b. r. cała ludność żydowska w Państwie usiłujemy się od wszelkich zbędnych wydań oraz od wszelkich rozrywek i sumy w ten sposób zaduszczonie przeznaczy na cele pomocy dla żydowskiej młodzieży akademickiej.

Na tej instytucji samopowozowej na podtrzymywanie czystości egzaminów dla studentów i studenek żydowskich, znajdującej się w bezprzykładzie ciężkim położeniu, Państwa składa się pełna bezprzykładu, lub za przedsięwzięcie prosi na ręce Arthura Acad. Instytutu w Polsce i samopowozowej organizacji akademickiej.

Zwracamy się z gorącym apellem do wszystkich Żydów w Polsce, aby tym zbiornikom czynem zamaniestowali swój protest przeciwko pogwałczeniu praw obywatelskich, a zarazem swe przywiązanie do młodzieży akademickiej. W TEJ AKCJI ŻYDOWSTWA POLSKIEGO NIE SMIE NIKOGO ZABRAKNĄĆ!

Posłowie i senatorowie żydowscy - C. K. Apelna Izrael w Polsce - C. K. Mieczak w Polsce - C. K. Org. Ogólnych Syjon. w Polsce - Rządowy Kraj. Org. Syjon. dla Wschodniej Małopolski - Egzekucja Drzg Syjon. dla Zachodniej Małopolski i Śląska - C. K. Syjon. Republikańska w Polsce - C. K. Rządowy Państwowy w Polsce - C. K. Zar. Żyd. "Wizo" w Polsce - C. K. Państ. Agencja Izrael w Polsce - C. K. "Torah Waszwoe" w Polsce - C. K. Zar. Kupców - C. K. Org. działalności społeczno-społecznych ludów w Polsce - Stow. Izbykarzy żydowskich w Polsce - Związek chemików - Żydów.

Powyższą odezwę podają podpisane organizacje lokalne do władzomostci ludności żydowskiej miasta Drohobycz, z gorącym apellem by zgodnie z duchem tej odeszywy zamaniestowali swoją solidarność z naszą młodzieżą akademicką.

Edukacja Dr. Aguda - Szko. w Drohobycz.,
Towarz. Izrael, M.W. w Drohobycz.

Zjednocz. Gim. Wyzwolone w Drohobycz.,
Pakiet. muz. Drohobycz.

Drohobycz Szko. Kultur. w Drohobycz.,
Vizy i Konf. w Drohobycz.

Inst. Pol. "Julian" w Drohobycz.,
Towarz. Aguda Izrael w Drohobycz.

Org. Sp. Polaków w Drohobycz.,
Org. Sp. Polaków w Drohobycz.

National Ass. for Zionism - Drohobycz - M. W. w Drohobycz.
Działal. M. W. w Drohobycz.

שנות ה-30 - עולם פולני אמיץ, חדש (2)

• נפתחים מפעלים ובתי מלאכה רבים שפועלים כספק שירותים

- ברנר- ליבר- ווֹלוּשְׁנוּסְקִי, נאַדָּל-כָּץ, מֶרְמַלְשְׁטֵיְין-הַנְּפָלְד-

• מוקמת חברת נפטא (שותפות משפחות גרטנברג-גולדמן- פולנים)

• גידול בשכבות האינטלקטואלית וمعد הבניינים

• לקראת סוף שנות ה-30 נוספים מומחים יהודים ל תעשיית הנפט - מהנדסים, מנהלי חברות, ועוד

• 1937 – האוניברסיטאות הפולניות מנהיגות "ספסלי גטו"

לסטודנטים יהודים

ח'י יומ יומ

- אוכלוסייה - פולנית, אוקראינית ויהודית, וכן גרמנים ואוסטרים
- שפות - פולנית ואוקראינית (שפות רשמיות), גרמנית, עברית
בבתי"ס יהודים ותנועות הנוער
- בדרכוביץ' - וילות לעשירים, מעמד בינוני בדירות מרוחקות,
עمر ב- LAN

- בבוריסלב - בתים חד קומתיים ורובע עמר ב-AKA WOLANKA
- אוירה קוסמופוליטית, עיתונים מהחול, הופעות ובתי קולנוע
- מוסדות קהילה, "הבית היהודי", אגודות ספורט, פעילות ציונית
- בתים ספר יהודים בשתי הערים, בי"ס תיכון יוקרתי (בלאט)
בדרכוביץ'

על חי היומיום בשנות ה-30

אהרון וויס, בורייסלב

<https://www.youtube.com/watch?v=j-Fp8bvcrvs>

על חי היומיום בשנות ה-30

מרילה בירמן ז"ל, דrhoהוביץ'

<https://vimeo.com/729473996>

נערים בקבוצת השומר הצעיר "להבה" עם
המדריכה גברת קלין
לפני יציאתה לארץ-ישראל. בריסלב. 1921

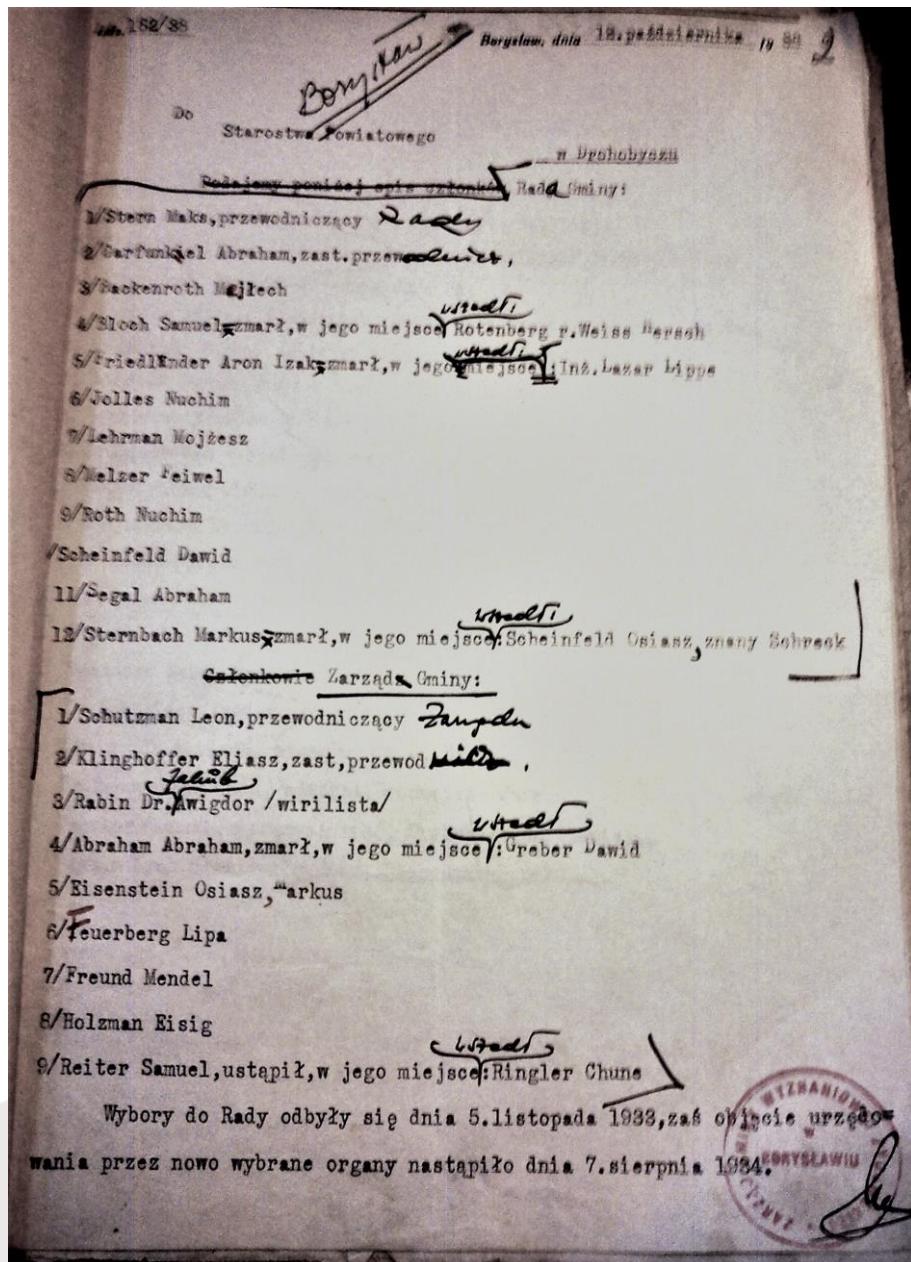
"נסכל המתוּהַיָּט הַיְהֹאָזִים גַעֲיִיכָה... שֶׁלְמָה שֶׁלְמָה
שֶׁלְמָה גַעֲזִים, שֶׁלְמָה כָּלְבָה אֵת המתוּהַיָּט זַעֲקָזָרִיה,
הַכְּלִילָרִיסָט, גַעֲזִים אַקְיָגָה וְהַגְּוִימָט הַיְהֹאָזִים. מְחֻלָּם אֵת
הַיְמָה קַיְיָתָה גַעֲזִים, נַעֲקָק שֶׁלְמָה מְגַלְמָת מְגַלְמָת, גַעֲזִים
עַלְמָה אַקְקָק. הַסְּפָרָה תְּמִתָּה הַכְּפִירִים עַלְמָה כָּלְבָה יְכִינָה שֶׁ
נַעֲמָה שֶׁנְעָמָה מְתֻרְוָה הַגְּוִיָּה כְּזִי שְׁגָבָה נַעֲמָה
הַיְהֹאָזִים. אַמְּבָדָה גַּאֲנָפְכָתִים הַכְּפִירִים הַוְּאָנָרִי הַגְּוִיָּה
הַיְהֹאָזִים שְׁהַכְּפִירִים בְּכָמָה שְׁהַתְּהַרְתָּה אַתְּ הַגְּוִיָּה הַכְּפִירִים.
רַגְלָרִי הַגְּגָי הַאָזִים. שְׁרַחְרַי שְׁגָבָרִי "כְּוָגְקָוָת", כְּוָמְרוֹת
אַפְּאָקָות וְעַרְיָקָות צָגָוְרָיות הַמְּתֻמָּה שְׁפָכָת הַפִּיגְגָּה.
"הַכְּפִירִים" הַגְּאַלְמָם, הַעַרְיָקָות יְכָאָקָות. "זְלָגִיה"
הַאֲגָאָפָּלִים, הַעַרְיָקָות צְהָגָוָת..."

Wieczór sederowy w kibucu hachszary „Achwy” w Drohobyczku.

“האכזריה דה, אסקרו גאנזערם ווילט-גאנזער לא נקניאת
גןקואט רדק, פֿרְעָמֵן עַלְמָה כְּבָדָלָה אֶלְעָמֵן, סְעִילָה
גְּסִיגָּה אֲפִירָה גְּנוֹתָה. אַחֲרַת הַקִּיּוֹת כְּלָכְלָה אֲגָזִים אֶלְלָה
גְּקָוָגָן, זָהָה אֶלְעָמֵן הַנְּגָדָה דְּבָרִת הַקִּדְשָׁה כְּבָדָלָה
אֶלְעָמֵן! הַכְּעִינָה כְּפָה בְּדַיְנָה שְׂרִיכָה אֲגָלִים, קְבָתָה
אֲגָלִים וְפִיאָקָכָה דְּבָרִת אֶלְעָמֵן אֲנָוָתָה קִיּוֹת אַתְּ קִיכָּוָת
הַנְּאָרָצָה... גָּאָכָּי שְׂעִיר, כֹּוֹה גְּרוֹאָל הִיא אַמְּטוֹסָג גְּזֵיפָה
הַנְּאָרָצָה, אֲלֵיכָה לְאַנְחָיָה גְּתָחוּת מְגַלְּמָת... חַי! הַתְּרוֹאָת הַמְּקִיָּנָה
מִחְתַּטְתָּה דְּקִוָּתָה דְּבָרִת נְזָהָרָה... הַלְּפִינָּה הִיא נְזָהָרָה
גְּסִיגָּה הַנְּאָרָצָה, הַיְּהָמִיה, נְסָכָה דְּבָרִת אֶלְעָמֵן וְלְהָרָגָה
הַמְּרִירָה גְּקִיקָה כְּבָנִים וְנִינְנָה, נְיֻזָּנָה.”

אַגְּלָתָה הַקִּדְשָׁה, מְרִירָה גְּרוֹאָל

פוליטיקה וממסד

- 1927 – מועד עצמאי לקהילה בוריסלב
- במועצה העיר בדר' – לציונים 9-11 מושבים מתוך 36
- לאון טננបאום, דרוהוביץ - ראש הקהילה (1924-1939)
- וסגן ראש העיר (1924-1928) ושוב בשנות ה-30
- מקס שטרן וליאון שוצמן – בראש הקהילה בבוריסלב, 1938
- ריבוי מפלגות בשתי הקהילות

דוחובי'ז, 1919-1939

<https://vimeo.com/729471832>

borislev 1937-1939

<https://www.youtube.com/watch?v=EEYAY-ffHm0>

"סאַח נסָע אַזְעַת נַעֲמָה, רֵקָה אַיְלָה גַּתְיָהוּן וְקִילְעָה רֵאָה
פְּנָגָה קִיפָּה וְנַקְבָּה אֶת כְּךָ פְּנֵי."
הַכְּנָה פְּרַכְנָה, וְינְרִיאָה, נַפְגָּה פְּצָלָה וְעִזְבָּה,

אלבום

**דרוחוביץ' ובוריסלב
1919-1939**

Barysław. Ogólny widok.

הוּאַיסְפֵּט - נִכְתָּה כְּפִי

חנות ספרים וסידת ספרי בוריסלאו, פולין

הנבחרת כדורגל מילר, תל אביב, 1935

דבצ'ט כ'ריכס, גאליסיה 1923

תְּרִירָת כַּרְמֶל פְּלִיאָה

העמ"ש נספ' 3 מיל', ספירת התכלה אולוּה, זיכרוניה'

הכלה קייזר הכלכלה אחויה, גוליסטן 1933

רַבָּלָת מִתְרֹאָת רַוָּעָכְבָּרִים